

Ouderen zijn net mensen!

FRANS HOOGEVEEN

hoofdredacteur

‘Wat een betutteling.’ Zo citeert *Marian Kaljouw* in haar column in deze *Denkbeeld* de indruk die een buitenstaander kreeg tijdens een congres over de toekomst van de (ouderen)zorg. ‘En niet alleen betutteling, ze doen soms ook net of ouderen kleuters zijn.’ In ‘Seks en de zorgverlener’, de aflevering van de rubriek ‘Onder de loep’, doet verzorgende Grace daar nog een schepje bovenop: ‘Ik wist niet beter of seks speelt geen rol meer bij oude mensen...’

Vanwaar toch die betutteling en die merkwaardige denkbeelden als het over ouderen gaat? Op de Haagse Hogeschool mag ik tijdens college mijn studenten graag de eerste twintig minuten laten zien van de Duitse speelfilm *Wolke 9*. Deze prachtige film uit 2008 vertelt het verhaal van twee verliefde mensen. Niets bijzonders, zou je denken, behalve dat de hoofdpersonen tegen de tachtig lopen! En dát heeft zijn effect op het jonge publiek, vooral omdat de film begint met een vrijscene op de vloer van het appartement van de bejaarde man. Die vrijpartij wordt uitstekend geacteerd en met goede smaak in beeld gebracht. Desondanks zijn het gejoel en de kreten van de studenten niet van de lucht. Desgevraagd vinden zij het getoonde fragment óf onsmakelijk (80%) óf aandoenlijk (20%). De laatste reactie is sympathieker dan de eerste, maar – als je er goed over nadenkt – even

**Deze ‘ontmenselijking’
komen we nog
sterker tegen
als het *ouderen*
met dementie
betreft**

Frans Hoogeveen is hoofdredacteur van *Denkbeeld*; hij is werkzaam als lector Psychogeriatrica aan De Haagse Hogeschool en als psycholoog in de zorg voor mensen met dementie bij Florence in Den Haag.

merkwaardig. Want hoe anders zouden zij gereageerd hebben als de acteurs twintigers met fraaie lijven zouden zijn geweest! Kennelijk past dit typisch menselijke gedrag in hun ogen niet meer bij ouderen...

Deze ‘ontmenselijking’ komen we nog sterker tegen als het ouderen met dementie betreft. Zij worden al snel ‘wilsonbekwaam’ genoemd, zelfs als we duidelijk aan hen kunnen zien wat ze prettig vinden en wat niet. Gelukkig doet Alzheimer Nederland daar niet aan mee. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de dementiezorg worden voorgelegd aan de leden van de Kerngroep Dementie (zie ‘Team in Beeld’), om er zeker van te zijn dat de stem van mensen met dementie wordt gehoord. Of zoals kerngroep lid Vic het zegt: ‘Ik heb dan wel Alzheimer, maar je kunt nog steeds met me praten!’ In het verlengde hiervan ligt de terminologie die we gebruiken. In het recente verleden werd ook in *Denkbeeld* de term *dementerenden* nog regelmatig gehanteerd. Totdat de redactie bewust besloot voortaan te spreken van *mensen met dementie*. Muggenzifterij? Ik vind van niet. Taal is belangrijk in het beeld dat wij ons van de werkelijkheid vormen. En dan kan het geen kwaad bij voorkeur een terminologie te gebruiken waarin mensen voorop staan. En waarin zij niet gelijk worden gesteld aan de kwaal die ze hebben. Ouderen zijn net mensen. Zelfs als ze dementie hebben! ♦